

Статистичко истражување за бројот на добитокот во
индувидуалните земјоделски стопанства

ЗШР_ЗЕ.51.2_A_MK_2021_1

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1 Контакт

1.1 Организација/ институција за контакт

Државен завод за статистика

1.2 Организациска единица за контакт

Одделение за земјоделство, шумарство, лов, риболов и регистар на
земкоделски стопанства

1.3 Лице за контакт

Катарина Ѓурѓулова -Аговска

1.4 Звање на лицето за контакт

Раководител на одделение

1.5 Поштенска адреса

ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Македонија

1.6 Електронска адреса

katarina.agovska@stat.gov.mk

1.7 Телефонски број

389 02 3295-745	
1.8	Факс
2	
Ажурирање метаподатоци	
2.1	
Последна потврда на метаподатоците	
27/10/2022	
2.2	Последна објава на метаподатоците
27/10/2022	
2.3	Последно ажурирање на метаподатоците
27/10/2022	
3	
Статистичка презентација	
3.1	
Опис на податоците	
Податоци за бројот на добитокот, живината и пчелните семејства, како и податоци за производството на добиточните производи: млеко, месо, волна, јајца и мед.	
3.2	Систем на класификации
- Номенклатура на земјоделски производи, производи на шумарството, ловот и риболовот и услуги поврзани со нив, НЗШРУ.	
- Номенклатура на територијални единици за статистика - НТЕС, 2013.	
3.3	Опфат на сектор/и

Сектор А-Земјоделство, шумарство и рибарство Група 01.4-Одгледување на животни

3.4

Статистички концепти и дефиниции

Податоците за добитокот по видови и по категории и добиточното производство се однесуваат на сопствениот добиток, со состојба на 10 ноември, независно дали на тој датум добитокот е сместен на стопанството или се наоѓа на друго место. Податоци за говедата според староста и полот (машки и женски грла), како и според намената за одгледување. Јуници се говеда од женски пол, стари над 2 години кои не се телеле. Стелни јуници се говеда од женски пол, стари над 2 години, од кои се очекува првиот подмладок (пород). Молзни крави се крави кои се чуваат за производство на млеко. Тука се вклучени и кравите кои во моментот не се молзат заради напојување на телињата или др. Други крави се женските грла говеда кои се чуваат главно за одгледување на телиња и кои не се молзат. Тука се вклучени и кравите кои по телењето се користат за работа, како и други крави наменети за колење. Во категоријата други говеда се вклучени бикови, волови и други. Податоци за свињите според тежината, полот и намената на одгледување. Податоци за прасиња до 20 кг, свињи од 21 до 50 кг, свињи за тов (51-80 кг, 81-110 кг и над 110 кг) и свињи за приплод (назимки, спрасни назимки, маторици и нерези). Назимки се одбрани млади женски грла за расплод кои сè уште не се опрасиле. Спрасни назимки се млади расплодни женски грла од кои се очекува првиот подмладок. Маторици се женски расплодни грла кои се праселе барем еднаш. Нерези се машки расплодни грла. Податоци за овците според староста, полот и намената (јагниња и шилежиња, овци-женски грла за приплод и овни и други пораснати овци). Јагниња и шилежиња се млади овци од двата пола, до 1 година старост. Овци и женски грла за приплод се женските грла над една година старост кои веќе се објагниле и оние од кои се очекува прв подмладок. Овни и други јалови овци се сите останати машки грла и јалови овци. Податоци за козите според староста (јариња, кози-молзни женски грла за приплод, како и јарци и други пораснати кози). Јариња се млади кози од двата пола, до една година старост. Кози се женски грла за приплод, над една

година старост, кои веќе се okazиле и оние од кои се очекува прв подмладок. Јарци и други кози се сите машки грла и сите останати грла (јалови кози и др.). Податоците за живината според видот. Гоени пилиња (бројлери) се пилиња наменети за тов, стари околу 2 месеца. Несилки се сите кокошки кои почнале да несат, без оглед на тоа дали јајцата се за конзумна употреба или за насад. Пчелни семејства се сите пчелни семејства, без оглед дали се во кошница, сандак и слично. Биланс на добитокот претставува опфат на стадото во текот на годината во кој се регистрираат промените во бројната состојба на добитокот. Бруто-тежина на добитокот претставува тежината на живиот добиток непосредно пред колењето. Нето-тежина е тежината на закланиот добиток без кожа, крв, глава, утроба, предни нозе до колена и задни нозе до зглобовите. Рандман претставува процентуален однос на нето-тежината и бруто-тежината.

3.5

Статистичка единица

Единици за набљудување: Добитокот и добиточното производство на индивидуалните земјоделски стопанства.

3.6

Статистичка популација

Добитокот и добиточното производство на индивидуалните земјоделски стопанства.

3.7

Референтна област

- НТЕС 1 и 2 (Република Македонија),
- НТЕС 3 (статистички региони)

3.8

Временска покриеност

- Од 1949 година податоците се достапни на ниво на РМ.
- Од 2007 година податоците се достапни на ниво на региони.

3.9	Базен период
Не е применливо, СИ нема база (основа) за пресметка на индекси.	
4	Единица на мерење
Број, илјади броја, грла, килограми, тони и литри.	
5	Референтен период
Година	
6	Институционален мандат
6.1	Законски акти и други договори
<p>Национални:</p> <p><u>Закон за државната статистика</u> („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15 и 27/16) и <u>Програма за статистички истражувања 2013-2017</u> („Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/13, 24/14, 13/15, 7/16 и 152/17).</p> <p>Меѓународни: Регулатива на Европскиот парламент и на Советот на Европа, број 1165/2008.</p>	
6.2	Споделување на податоци
Податоци се испраќаат (преку eDAMIS) до Евростат.	
7	Доверливост
7.1	Доверливост - политика

Податоците се индивидуални податоци, заштитени со **Законот за државна статистика**. Податоците што се прибираат од извештајните единици преку статистичките истражувања или индиректно, од административни или од други извори, се доверливи податоци и се користат исклучиво за статистички цели. Резултатот на статистичката обработка може, исто така, да генерира информации кои се сметаат за доверливи, на пример: анонимизирани индивидуални податоци, табели со многу ниско ниво на агрегација, како и сè уште необјавени податоци. **Политиката за статистичка доверливост** ги содржи основните начела што се применуваат во Државниот завод за статистика.

7.2

Доверливост - третирање на податоците

Секој индивидуален или личен податок, независно во која фаза на статистичка обработка се наоѓа, има третман на доверлив податок и може да се користи исклучиво за статистички цели. При објавувањето на податоците од ова истражување на агрегирано ниво, не се јавува потреба за дополнително третирање на податоците заради обезбедување на статистичка доверливост.

8

Политика за објавување

8.1

Календар на објавување

Објавувањето на податоците е во согласност со Календарот на објавување кој се објавува на веб-страницата на Државниот завод за статистика.

Календарот на објавување се подготвува еднаш годишно, пред почетокот на календарската година.

8.2

Пристап до Календарот на објавување

Календар на објавување http://www.stat.gov.mk/Kalendar_nov.aspx

8.3

Кориснички пристап

Во согласност со политиката за дисеминација, сите корисници имаат еднаков пристап до статистичките податоци во исто време. Податоците се објавуваат на веб-страницата истовремено за сите корисници, кои се информираат од Календарот на објавување и ниеден корисник нема привилегиран третман.

9 Фреквенција на дисеминација

Годишна

10 Достапност и јасност

10.1 Соопштенија

Соопштение: "Број на добиток".

<http://www.stat.gov.mk/PrikaziSoopstение.aspx?id=48&rbr=1962>

Соопштение: "Добиточно производство".

<http://www.stat.gov.mk/PrikaziSoopstение.aspx?id=49&rbr=1959>

10.2 Публикации

Податоците од ова статистичко истражување се расположливи во МАКСтат базата на податоци.

Последна публикација: "Сточарството во Република Македонија"

<http://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija.aspx?id=6&rbr=616>

10.3 Онлајн база на податоци

МАКСтат-база на податоци - Земјоделство - добиточно производство

<http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef>

Број на прегледи на податочните табели од МАКСтат=349

10.4

Пристап до микроподатоци

Во согласност со Законот за државна статистика

<http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx> (член 41) и со Политиката за пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=22>, податоците што се прибрани за потребите на официјалната статистика може да се користат за научно-истражувачки цели ако не е загрозена нивната директна или индиректна идентификација, т.е. откривањето на индивидуалноста на податокот.

Пристапот до микроподатоци евозможен само во просторија на ДЗС, а врз основа на претходно доставено и одобрено барање и потпишан договор.

10.5

Друго

Статистички годишник,

<http://www.stat.gov.mk/PublikaciiPoOblast.aspx?id=34&rbrObl=37>

Податоци кои се испраќаат во Евростат и се објавуваат на веб-страницата на оваа институција.

10.6

Документација за методологијата

Методолошко објаснување, национално,

<http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=48&rbrObl=17>

10.7	Документација за квалитетот
Не е применливо.	
11	Управување со квалитет
11.1	Обезбедување на квалитетот
<p>Посветеноста на Државниот завод за статистика за обезбедување квалитет на производите и на услугите е содржана во: Законот за државна статистика http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx, Стратегискиот план на Државниот завод за статистика http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=6, Политиката за квалитет на Државниот завод за статистика http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=24 како и во постојаните напори за усогласување со Кодексот за работа на европската статистика http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=2.</p> <p>Главните аспекти и процедури за управување со квалитет во фазите и потпроцесите од Статистичкиот бизнис процес модел, како и добрите практики и насоките за обезбедување квалитет се документирани во интерен документ Насоки за обезбедување квалитет на статистичките процеси.</p> <p>Потребните влезни и излезни метаподатоци, како и релевантните индикатори за квалитет за одделни потпроцеси, се опишани во документот Упатство за менаџери на статистички истражувања.</p>	
11.2	Оценка на квалитетот

Податоците за бројот на добитокот и за добиточното производство се навремени, точни, релевантни, веродостојни и споредливи.

Податоците за добиточното производство се користат од Владата на РМ, бизнис заедницата, невладини организации, факултети и научно-истражувачки институции, здруженија и асоцијации на земјоделски производители, медиуми, студенти и други физички и правни лица. Податоците за бројот на добитокот и добиточното производство се клучни показатели за движењата во сточарството и се основа за анализи, планирања, инвестиции и соодветни одлуки и мерки за континуирано подобрување и унапредување на состојбите во секторот Сточарство во земјата.

12	Релевантност
12.1	Потреби на корисниците

Податоците за добиточното производство се користат од Владата на РМ, бизнис заедницата, невладини организации, факултети и научно-истражувачки институции, здруженија и асоцијации на земјоделски производители, медиуми, студенти и други физички и правни лица. Податоците за бројот на добитокот и добиточното производство се клучни показатели за движењата во сточарството и се основа за анализи, планирања, инвестиции и соодветни одлуки и мерки за континуирано подобрување и унапредување на состојбите во секторот Сточарство во земјата.

Исто така, податоците за добиточното производство се користат за согледување на расположливите количества на одделни производи за исхрана на населението, потребните сировини за прехранбената индустрија, планирањето на производството за наредните периоди, подготовката на законските прописи, донесувањето на мерки за унапредување на земјоделството, одлучувањето во врска со извозот и увозот, инвестициите, кредитите итн.

12.2**Задоволство на корисниците**

Државниот завод за статистика ја спроведува Анкетата за мерење на задоволството на корисниците <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=33>. Оваа анкета е спроведена во 2009, 2012, 2015 и последната во 2017 година.

12.3**Комплетност**

Во однос на индикаторите кои се предвидени според Регулативата бр. 1165/2008 на Европската Комисија, ДЗС обезбедува околу 90% од нив.

13**Точност и веродостојност**

13.1	Севкупна точност
<p>Точноста на податоците се обезбедува со преземање на мерки за намалување на примерочните и/или непримерочните грешки, како и со дополнителна споредба и анализа на податоците пред тие да бидат објавени.</p>	
13.2	Примерочни грешки
<p>Оценките во Анкетата за добиток, генерално, се во форма на тотали и просеци. Доменот на оценување е нивото на Република Македонија и според осумте региони. Во процедурите на оценување на Анкетата за добиток се врши пондерирање со пондери од примерочниот избор, со извесно прилагодување во однос на неодзивот во Анкетата. Пресметките се вршат со програмскиот пакет SAS. Покрај оценките на тоталите и просеците, се пресметуваат и нивните релативни грешки и тие кај одделните видови изнесуваат: Говеда 5,1% Свињи 6,2% Овци 10,3% Живина 6,9% Кози 8,5%</p>	
13.3	Непримерочни грешки
<p>Грешки во опфатот: При спроведување на истражувањето на терен се пополнуваше табела во образецот за неизвршеното анкетирање во која се наведува причината за неизвршено анкетирање. Од овие одговори се пресметува опфатот. Грешки при мерењето: Пред спроведувањето на истражувањето на терен се изврши обука на анкетарите и се информираа давателите на податоци за Анкетата. Грешки при обработката на податоците: Податоците прво се обработуваат рачно, при што се елиминираат евентуалните логички и математички грешки. Внесот на податоците се правеше преку однапред подготвена апликација за внес со имплементирани правила за контроли и пресметки на излезните податоци. При појава на некои поголеми недостастатоци во прашалниците беа контактирани давателите на податоци. Стапката на неодговор изнесува 5.3%.</p>	

14	Навременост и точност
14.1	Навременост
T+180	
14.2	Точност
Сите податоци се објавени според роковите во Календарот на објавување и навремено проследени/испратени до Евростат.	
15	Кохерентност и споредливост
15.1	Географска споредливост
Податоците се споредливи на НТЕС 1 и 2 (Република Македонија).	
15.2	Временска споредливост
Временска серија на податоци на национално ниво од 1949 година. Број на референтни периоди без прекин на временската серија е 68. Временска серија на податоци на регионално ниво од 2007 година. Број на референтни периоди без прекин на временската серија е 10.	
15.3	Меѓудоменска кохерентност
Податоците тековно се анализираат и споредуваат на микро ниво со податоците од „Структурното истражување за земјоделските стопанства“ (СИЗС.1), додека пак споредби на макро ниво се направени со податоците од „Месечниот извештај за откуп на земјоделски производи од индивидуални земјоделски производители“ (ТРГ.31) и „Месечниот извештај за заклан добиток и живина во кланици“ (ЗЕ.52). Податоците се кохерентни.“	

15.4	Внатрешна кохерентност
Внатрешна кохерентност на податоците е обезбедена, податоците се контролираат и анализираат во процесот на производство.	
16	Трошок и оптовареност
Не се пресметува	
17	Ревизија на податоците
17.1	Политика за ревизија на податоците
Во согласност со Политиката за ревизија http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=25 .	
17.2	Практика за ревизија на податоците
Не е применливо, нема ревизија на податоците во ова СИ.	
18	Статистичка обработка
18.1	Извори на податоци
Истражувањето (Анкета за бројот на добитокот) се спроведува на база на примерок. Примерокот опфаќа 625 статистички кругови во кои се анкетирани 5000 индивидуални земјоделски стопанства на територијата на целата земја, што изнесува околу 6% од вкупниот број на индивидуални земјоделски стопанства што одгледуваат добиток. Рамката за примерокот на Анкетата за добитокот ја сочинуваат сите статистички кругови со повеќе од 8 индивидуални земјоделски стопанства кои одгледуваат добиток во согласност со податоците од Статистичкиот регистар на земјоделски стопанства во РМ. Примерокот е двоетапен-стратифициран. Примарни примерочни единици се статистичките кругови, а секундарни примерочни единици се индивидуалните	

земјоделски стопанства. За потребите на примерокот е направена стратификација на две нивоа со вкупно 24 стратуми: -географска, на осумте региони НТЕС 3, -три типа на индивидуални земјоделски стопанства. Стратификацијата на индивидуалните земјоделски стопанства е направена според видот на добиточни единици. За секое индивидуално земјоделско стопанство се врши конверзија на бројот на животните што ги одгледува во добиточни единици, користејќи ја скалата со коефициенти (Документ верзија 2004/2253 (ЕЦ)) за одредена категорија на животни. Индивидуалните земјоделски стопанства се групираат во три категории според видот на добитокот што го одгледуваат: -Ако бројот на говеда и овци е поголем од 2/3 од вкупниот број на добиточни единици; -Ако бројот на свињи и живина е поголем од 2/3 од вкупниот број на добиточни единици; -Останати мешовити индивидуални земјоделски стопанства. Алокацијата на примерокот по стратуми, за првата етапа е извршена според типот на индивидуалните земјоделски стопанства во регионот користејќи ја оптималната Нојманова алокација, а во втората етапа, случајно, во секој избран статистички круг се бираат по 8 домаќинства. Во Анкетата не се дозволени замени на домаќинствата. Оценките во Анкетата за добиток, генерално, се во форма на тотали и просеци. Доменот на оценување е нивото на Република Македонија и според осумте региони. Во процедурите на оценување на Анкетата за добиток се врши пондерирање со пондери од примерочниот избор, со извесно прилагодување во однос на неодзивот во Анкетата. Покрај оценките на тоталите и просеците, се пресметуваат и нивните релативни грешки. Пресметките се вршени со програмскиот пакет SAS.

18.2**Фреквенција на прибирање податоци**

Годишна

18.3**Прибирање на податоците**

Податоците за индивидуалните земјоделски стопанства се добиваат преку анкетари со методот на директно интервју со давателот на податоци. Се користи образецот ЗЕ.512 (Анкетен прашалник за индивидуално земјоделско стопанство). Податоците се пополнуваат и доставуваат до ДЗС преку регионалните одделенија за статистика најдоцна 15 дена по спроведувањето на Анкетата.

18.4 **Проверка на податоците**

Проверка се врши во текот на целиот процес, од прибирање, внес и пред објавување на податоците. Проверка на податоците се врши во согласност со дефинираните критериуми за контрола. За отстапувањата се контактираат давателите на податоци.

18.5 **Компилирање податоци**

Прибирањето на податоците се врши директно на терен, односно се спроведува анкета на земјоделските стопанства. Првите контроли се вршат во регионалните одделенија за статистика, а обработката на податоците се врши во ДЗС. Податоците се споредуваат и анализираат и пред нивното објавување, на агрегирано ниво. Агрегираните податоци се добиваат со пондерирање на податоците од примерокот. Најниското ниво на агрегирање е на НТЕС 3 ниво. Дополнителни пресметки се прават за добивање на индикаторите за добиточни единици како пресметковни категории или изведени варијабли.

18.6 **Прилагодување**

Не е применливо, не се врши прилагодување на временската серија и сезонско прилагодување на податоците.

19 **Коментар**

Нема коментар.

A.1 **Анекси**

